

A mai költészet nyelvének, stílusának egyfelől gazdagságát, sokszínűségét, másfelől a kétségtelen buktatóit is figyelembe véve Béládi Miklóssal együtt vallhatjuk a következőket:

„A modern költészet paradoxona, hogy állandóan harcban áll a közmegegyezéses nyelv elszegényített, a konvenció által költőietlenné tett jelentésével. A nyelvi logikához régi hagyományok kötnek bennünket; érthető, ha a költők nagyon feszélyeződnek az elkoptatott nyelvi konvenció szó- és jelentésanyagát. A költő azért joggal avatkozik be a jelölő és a jelölt viszonyába, hogy a nyelv új sugalmazásai számára teret nyerjen. Ugyanakkor nem vonhatja teljesen kétségbe a közlésszöveg érvényességét, mert ezzel magát a közlést tenné lehetetlenné. Nem teremthet merőben egyéni nyelvet, mert Eliot mondata alapigazságot fejez ki: a költészet egyik ember beszéde a másikhoz. . . . A modern költészet nagy szellemi és emberi vívmánya éppen abban ismerhető fel, hogy a líra a maga eszközeivel világossá tette: nem egy vagy két út létezik napjaink irodalmában, hanem a megközelítések sokasága. Nem az ortodoxiába zárkózó véglegesség, hanem az előretörékvés a modern költészet létformája. Illyés Gyula ezt így fejezte ki a Preuves-nek adott nyilatkozatában: «Amelyet én nemcsak a holnapénak, hanem minden világrész költészetének érzek, azt hiszem, a szabadság és felelősség más-más oldalú, de mégis mindennél összeillőbb szárnyával fog új pályát kezdeni.»” (Érintkezési pontok 713, 714.)

6. Bár napjaink költői stílusa is változóban van, az szintén tény, hogy még nem bontakozott ki a maga teljességében, de egybevetve a Nyugat, illetőleg Ady stílusával, aligha kell megváltoztatnunk korábbi megállapításunkat, hogy tudniillik Ady és kora forradalmi módon megújította a költői nyelvet és stílust.

Szathmári István

A Babits-család származása

Tudomásunk szerint – és erre vall vezetéknevünk is – a Babits-ősök eredetileg horvátok voltak, s egykor az Adriai-tenger mellett elterülő Velebit hegyvidéken, a volt Lika Krbava vármegyében éltek. Valamikor a Tugomerich nemzetiséghez tartoztak, később azonban a Mogorovich nemzetségre olvadtak be. Ez a nemzetség a horvát történelemben bizonyos szerepet játszott, annak több tagja báni méltóságot is viselt. Midőn Kálmán királyunk Horvátországot és Dalmáciát az 1102. évben meghódította, a leigázott törzsek közül csak annak a tizenkét törzsnak, illetve nemzetségnek nemességét ismerte el, amely önként alávetette magát a magyar uralomnak. Ezek közé tartoztak elődeink is. Családunk a törökök elnyomulása miatt a mohácsi vész körül kénytelen volt elhagyni ősi fészket, s vagyona hátrahagyásával előbb Turopolje mezejére költözött, ahol tagja volt a horvát nemesi törzsszösségnek, majd egy ideig a Varasd megyei Zagorje vidékén, Czoborcz nevű faluban tartózkodott. A XVII. század közepe táján a parasztlázadás után Magyarországra vándoroltak. A felkelés vezérért egyébként Babics Miklósnak hívták.

Az Országos Levéltárban fellelhető adatok szerint Babits Ádám és atyja, Mátyás 1719-ben a czoborczy szolgabíró előtt hét ottani nemes tanú vallomása alapján hiteles módon igazolta, hogy „régí Ármalista Nemes Emberek voltak az magok Curiáján”. Ők ekkor már a Vas megyei Váton laktak. Babits Ádámnak volt a fia I. János, akinek négy fia született. A legidősebb, II. János ügyvéd és földbirtokos a család győri ágának őse; fivére, György, az ispán a család hevesi ágának őse lett. A mi águnk valószínűleg Ferenctől származik, aki 1715-ben született Váton, és 1757-ben ugyanott is halt meg. A negyedik testvér, József Regölyön volt plébános, és 1765-ben hunyt el. Az 1754–55. évi országos nemesi összeírás alkalmával készült Vas megyei névjegyzékben két Babits nevű egyén is szerepel, akik mindketten váti lakosok, meg ármális nemesek voltak. Ugyanakkor Somogy megyében egy Babits János nevű egyén is igazolta nemességét.

Az I. világháború idején még megvolt birtokunkban az a hiteles pecséttel ellátott eredeti bizonyáglevél, melyet Somogy vármegye közönsége állított ki, s amely igazolta, hogy úkapánk, Babits Márton felsőegesi lakos a Vas megyében élő nemes Babits családból származik, és mint ilyen rendelkezett mindazon jogokkal, melyek a nemeseket megillették. Ezt az oklevelet unokaöcsém, ifj. dr. Babits Sándor budapesti lakos 1949-ben kölcsönkérte tőlem. Sajnos, őt csakhamar váratlanul kitelepítették, mire családostul Kanadába disszidált, és a fontos okmányok nyoma veszett. Én annak idejében nem jegyeztem fel, hogy azt Somogy vármegye 1776-ban mely szám alatt állította ki, de mint volt megyei

tisztviselő, azt hiszem, hogy az ilyen okmányok kiadásáról lajstromot vezettek, s ha az eredeti fogalmazvány nincs is már meg, arról valószínűleg több hiteles másolat is készült, hiszen felmenő rokonaim közt számos tisztviselő akadt, és a régi világban a nemesi rendhez való tartozás életbe vágó fontossággal bírt: anélkül köztisztviséget nem is viselhettek volna.

Ükapánk, Babits Márton Felsősegesden élt, asztalosmesterséget űzött, és céhmester lévén Mihály nevű fiát, ki 1768-ban Nagykanizsán született, deákiskolába járatta. Dédapánk, I. Mihály a gimnázium elvégzése után orvosi pályára lépett, s miután atyja 1784-ben elhalálozott, tanulmányainak befejezése végett Somogy vármegye vezetőségéhez fordult anyagi támogatásért. A vm. törvényhatósági bizottság segély iránti kérelmét az 1795. évi szeptemberi közgyűlésén tárgyalta, és számára mint nemes ifjúnak ösztöndíjat szavazott meg. Dédapánk az orvosi diploma megszerzése után az 1801. évben Szekszárdon telepedett le, ahol csakhamar megbízták az újonnan létesült közkórház igazgatásával. Midőn pedig az 1817. évben megürült a vm. physicusi állás, őt vm. tiszti főorvossá választották, és mint ilyen működött 1830-ban bekövetkezett haláláig. Tolna vármegyét szolgálta a nagyapánk, II. Mihály is, aki előbb megyei levéltáros, később pedig vm. főpénztárnok volt. (Élt 1812–1872-ig.) Az ő legidősebb fia volt a mi édesapánk, kit szintén Mihálynak hívtak, 1844-ben született, és ugyancsak jogot végzett. Eleinte ő is a közigazgatásnál dolgozott, majd letévén a bírói vizsgát, bírói pályára lépett; 1872-ben Szekszárdra járásbíróvá, 1876-ban törvényszéki bíróvá nevezték ki; 1890-ben Budapestre, majd a saját kérelmére Pécsre nyert táblabírói kinevezést, s ezt az állást töltötte be 1898-ban történt haláláig.

Babits István